

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

Plaatsingsbeleid, zwaarwegende belangen herplaatsing. Klacht gegrond.

De klacht ziet op het plaatsingsbeleid van het bevoegd gezag. De zoon van klagers is de enige van de kinderen uit de buurt die niet op een van de twee basisscholen op loopafstand van de woning van klagers is geplaatst, terwijl beide scholen als voorkeur zijn opgegeven bij de aanmelding van de zoon van klagers voor het schooljaar 2020-2021.

Het bevoegd gezag kent al jaren hetzelfde plaatsingsbeleid waarbij het de doelstelling is om kwalitatief goed onderwijs te realiseren op alle basisscholen van het bevoegd gezag. Dit wil het bevoegd gezag onder meer bewerkstelligen door het gelijkmatig verdelen van aangemelde kinderen over de negen basisscholen. Het bevoegd gezag heeft in het kader van het plaatsingsbeleid enquêtes afgenomen teneinde te kunnen bezien waar (toekomstige) ouders aan hechten bij het kiezen van een basisschool. Het bevoegd gezag streeft er naar zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen die uit deze enquêtes blijken.

De Commissie stelt vast dat reeds gedurende vele jaren volgens het vaste plaatsingsbeleid wordt gehandeld door het bevoegd gezag. Op basis van dit plaatsingsbeleid heeft het bevoegd gezag in beginsel tot de beslissing tot plaatsing van de zoon van klagers op een school welke niet de voorkeur van klagers heeft te komen. Echter, nadien heeft het bevoegd gezag voor twee andere leerlingen een uitzondering gemaakt op basis van zwaarwegende belangen. Dat de zoon van klagers hierdoor het enige kind uit de buurt is dat geplaatst is op een andere school dan zijn buurtgenootjes maakt dat de Commissie van oordeel is dat het bevoegd gezag haar beslissing alsnog dient te herzien. Dit nu het belangrijkste uitgangspunt van het plaatsingsbeleid, het plaatsen bij vriendjes en vriendinnetjes uit de buurt, maakt dat het onwenselijk is de zoon van klagers als het enige kind uit de wijk niet bij zijn buurkinderen op school te plaatsen. Klacht gegrond.

Klachtnummer 2019/216

Advies aan:

het bestuur van Stichting * (verder: het bevoegd gezag), inzake de klacht van de heer * en mevrouw * (verder: klagers), ouders van (naam leerling).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (verder: de Commissie) heeft de klacht van klagers op 7 oktober 2019 ontvangen. Op 9 oktober 2019 heeft de Commissie het door klagers ingevulde vragenformulier retour ontvangen. Op 11 oktober 2019 hebben klagers een aanvulling op de klacht gestuurd. De klacht is gericht tegen mevrouw * (verder: de bestuurder *) en mevrouw * (verder: de Bovenschools Manager Primair Onderwijs). Op 13 november 2019 heeft de Commissie het verweerschrift ontvangen. De klacht is door de Commissie behandeld op de hoorzitting van 13 januari

2020 te Amsterdam. Klagers zijn in persoon verschenen. Namens verweerder zijn de bestuurder * de Bovenschools Manager Primair Onderwijs en mevrouw * (verder: de administratief medewerker) verschenen, vergezeld door hun gemachtigde mr. A. te Voortwis.

II. Standpunt van klagers

Klagers wonen in de wijk '*'. Een van de redenen dat zij hier zijn gaan wonen is dat er twee basisscholen (A en B) op loopafstand zijn. Klagers hebben dan ook die twee scholen als voorkeur opgegeven bij de aanmelding van (naam leerling) voor het schooljaar 2020-2021. Klager werkt veel en is al vroeg van huis. Klaagster heeft een chronische ziekte en is daardoor vaak afhankelijk van de hulp van anderen. Als (naam leerling) op de A school of B school wordt geplaatst kan klaagster een beroep doen op bureaus voor het halen en brengen van (naam leerling) van en naar school. Als (naam leerling) naar de C school moet is dit niet mogelijk.

Bij brief van 7 maart 2019 zijn klagers door het bevoegd gezag geïnformeerd dat (naam leerling) geplaatst is op de C school. Alle andere kinderen uit de wijk zijn geplaatst op de A school of B school. Klagers hebben bezwaar en beroep tegen het plaatsingsbesluit aangetekend. Op 2 oktober 2019 hebben klagers bericht ontvangen van de beroepscommissie dat de argumenten van klagers er niet toe leiden dat hun verzoek voor herplaatsing op B school of de A school ingewilligd wordt. Klaagster heeft haar medische verklaring niet bij het bezwaar- en/of beroepschrift gevoegd omdat haar in een gesprek met de plaatsingscommissie is verteld dat een medische reden van de ouders niet meegewogen werd. Bovendien praat klaagster niet graag over haar ziekte. Op 7 oktober 2019 heeft klaagster haar medische verklaring alsnog per e-mail aan verweerder toegezonden.

III. Standpunt van verweerder

Verweerder kent al tientallen jaren hetzelfde plaatsingsbeleid. Doelstelling van dit beleid is het realiseren van kwalitatief goed onderwijs op alle basisscholen van het bevoegd gezag. Verweerder wil dit onder meer bewerkstelligen door het gelijkmatig verdelen van de aangemelde vierjarige kinderen over de negen basisscholen.

Uit enquêtes, afgenomen onder (aanstaande) ouders, is gebleken dat ouders het meest belang hechten aan nabijheid van een school in de woonbuurt en plaatsing samen met buurtgenootjes. Verweerder streeft ernaar zoveel mogelijk tegemoet te komen aan deze wens.

De verdeling is geen doel op zich maar heeft een reden. Er zijn door de jaren heen verschillende nieuwe woonwijken in (plaatsnaam) gebouwd waarbij voor elke wijk geldt dat de huizen worden betrokken door startende * die daar blijven wonen. Het gevolg is dat steeds een groot deel van de generatie met kinderen in de basisschoolleeftijd bij elkaar in dezelfde wijk woont. Begrijpelijkerwijs geven de ouders dan de voorkeur aan de basisschool in de eigen wijk boven de scholen in wijken die de piek aan kinderen in de basisschoolleeftijd achter zich hebben gelaten. Voor het merendeel van de kinderen die komende jaren instromen in het basisonderwijs in (plaatsnaam) geldt dat zij wonen in de nieuwbouwwijk '*'. Hun ouders geven nagenoeg allemaal als voorkeur een van de basisscholen in die wijk op, te weten B school en de A school.

Gegeven het bovenstaande streeft het bevoegd gezag het volgende na:

- Voorkomen dat een of meer van de basisscholen onder de in 2017 vastgestelde opheffingsnorm van 166 leerlingen komt.
- Vermijden dat er in de wijken met weinig kinderen combinatieklassen moeten worden gevormd, terwijl er tegelijkertijd in de kinderrijke buurten overvolle klassen ontstaan.
- Zorgdragen voor een gelijkwaardige druk voor alle onderwijsgevenden.

In het kader van het plaatsingsbeleid wordt per school een toeleveringsgebied bepaald waarin een aantal straten/wijken is opgenomen. De samenstelling van de toeleveringsgebieden kan per jaar verschillen. Bij de samenstelling van de toeleveringsgebieden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de afstand tussen het woonadres en de gekoppelde school. Medische indicatie kan aanleiding zijn om een kind op een andere school te plaatsen dan op de school die aan de buurt is toegewezen. Kinderen uit gezinnen met meer dan twee kinderen worden op ten hoogste twee verschillende scholen geplaatst. Wanneer op het moment van plaatsing minimaal 2 kinderen uit een gezin al twee verschillende basisscholen bezoeken, mogen de ouders kiezen op welke school hun volgende kind wordt geplaatst.

Verweerder heeft de plaatsingsprocedure uitgebreid toegelicht in verschillende documenten, welke aan klagers zijn toegestuurd. Daarnaast zijn er bijeenkomsten en gesprekken geweest waarbij klagers zijn geïnformeerd over de regels van de procedure en waarbij gelegenheid was om vragen te stellen. Uitgelegd is dat klagers bij aanmelding voorkeuren kunnen aangeven en dat de plaatsingscommissie de aangemelde kinderen met de grootst mogelijke zorg op basis van de uitgangspunten, de voorkeuren en de beschikbare plaatsen verdeelt.

Bij de aanmelding van (naam leerling) is de plaatsingsprocedure gevolgd. Klagers hebben op 9 november 2018, net als alle andere ouders, een brief ontvangen over de inschrijving van hun kind voor schooljaar 2020-2021, met daarbij het aanmeldformulier. Op 7 maart 2019 heeft de plaatsingscommissie klagers bericht dat hun woning in het voedingsgebied van de C school ligt en dat (naam leerling) dus vanaf 1 augustus 2020 op deze school is geplaatst. In de brief wordt verder vermeld dat het de plaatsingscommissie in enkele wijken niet is gelukt om aan alle wensen van de ouders tegemoet te komen. Aan de ouders wordt de gelegenheid geboden om hierover op 28 maart 2019 te worden geïnformeerd. Ook zijn klagers erop gewezen dat ze bezwaar tegen de plaatsing kunnen maken. Op 10 maart 2019 hebben klagers bezwaar gemaakt tegen de plaatsing van hun zoon op de C school. Op 23 mei 2019 hebben klagers bericht ontvangen dat de plaatsingscommissie hun bezwaar heeft bekeken en zorgvuldig heeft afgewogen of hun wens kan worden gehonoreerd maar dat het niet lukt om daaraan te voldoen. Verweerder heeft klagers een persoonlijk gesprek met de plaatsingscommissie aangeboden. Dit gesprek met klagers heeft op 11 juni 2019 plaats gevonden. Op de vraag van de plaatsingscommissie om alle argumenten te geven waarom ze vinden dat (naam leerling) niet op de C school zou moeten worden geplaatst, hebben klagers het argument herhaald dat zij reeds kenbaar hadden gemaakt in hun bezwaarschrift. Namelijk dat (naam leerling), op twee andere kinderen na, de enige uit de wijk * is die niet op de A school of B school is geplaatst. Klagers hebben hierbij geen argumenten van medische aard aangevoerd. In de argumenten die klagers tijdens het gesprek aanvoeren ziet de plaatsingscommissie geen reden om tot een andere afweging voor de plaatsing van (naam leerling) te komen, reden waarom verweerders klagers op 19 juli 2019 hebben bericht dat hun bezwaar is afgewezen. Zij zijn daarbij geattendeerd op de beroepsmogelijkheid bij de bestuurder van *. Klagers hebben gebruik gemaakt van de beroepsmogelijkheid. Op 2 september 2019 heeft een gesprek met de uitvoerend bestuurder van * plaatsgevonden. Het bevoegd gezag heeft klagers vervolgens op 2 oktober 2019 bericht dat zij in de door klagers aangevoerde argumenten geen reden heeft gezien om tot een andere plaatsing van (naam leerling) te besluiten. Het bevoegd gezag is van mening dat uit het bovenstaande blijkt dat zij de volgens bestaand beleid geldende plaatsingsprocedure zorgvuldig heeft doorlopen.

Op 7 oktober 2019 heeft klaagster aan verweerder bericht dat zij een chronische ziekte heeft en heeft zij verweerder verzocht om opnieuw met elkaar in gesprek te gaan. Klaagster heeft een medische verklaring bijgevoegd, getekend door een verpleegkundige. Verweerder heeft in haar brief van 9 oktober 2019 aan klagers gemeld dat zij niet opnieuw met klagers in gesprek zal gaan. Zij heeft klagers in de bezwaar- en beroepsprocedure nadrukkelijk in de gelegenheid gesteld om alle argumenten, die relevant zouden kunnen zijn voor de herziening van het plaatsingsbesluit, te benoemen. Klagers hadden dus kunnen weten dat een medische indicatie een reden kan opleveren om een kind op een andere school te plaatsen dan op de school die aan het desbetreffende toeleveringsgebied is toegewezen. Verweerder betwist dat zij

klagers tijdens het gesprek op 11 juni 2019 gezegd zou hebben dat een medische reden van de ouders niet meegenomen zou worden in de beslissing.

Indien klagers de medische verklaring tijdig hadden overgelegd, zou de stichting daarover met hen in gesprek zijn gegaan. Zij zouden klagers in dat geval hebben meegedeeld dat uitsluitend een verklaring van een arts als medische verklaring kan worden aangemerkt.

Het plaatsingsbeleid wordt elke vijf jaar geëvalueerd. Bij die gelegenheid worden ouders van (aanstaande) leerlingen gevraagd om een enquête in te vullen. De laatste keer is dat gebeurd in 2016. Uit de enquête bleek dat 52% van de ouders een plaatsing met buurtgenootjes het belangrijkste vindt. Verweerder heeft opgemerkt dat het huidige beleid aan herziening toe is en wil graag nog meer tegemoetkomen aan de wensen van ouders. Om die reden is besloten de enquête te vervroegen. Daarnaast heeft verweerder een 'Commissie van wijzen' ingesteld, bestaande uit tien ouders, de bovenscholings directeur PO en de medewerker van het stafbureau. Zij zullen de mogelijke plaatsingsscenario's in kaart brengen. Wanneer dat gereed is, zal daarover een voorlichtingsbijeenkomst voor ouders worden georganiseerd en kunnen ouders hun visie geven. Uiteindelijk moet dit resulteren in de vaststelling van een nieuw beleid. De GMR zal hierbij ook betrokken worden. Het proces is in gang gezet maar heeft tijd nodig. Voor het plaatsingsjaar van (naam leerling) geldt derhalve onverminderd het huidige beleid.

IV. Overwegingen van de Commissie

Ter beoordeling aan de Commissie ligt voor of verweerder in redelijkheid heeft kunnen vasthouden aan haar besluit om (naam leerling) te plaatsen op de C school.

Verweerder hanteert reeds vele jaren een plaatsingsbeleid ter evenredige verdeling van aanstaande leerlingen over de negen basisscholen in (plaatsnaam). Dit beleid heeft de instemming van de GMR en wordt elke vijf jaar geëvalueerd door middel van het afnemen van een enquête bij ouders van aanstaande leerlingen. Het huidige beleid heeft derhalve draagvlak bij zowel ouders als de GMR. Gelet op de – door verweerder gesignaleerde – groeiende onvrede bij ouders heeft verweerder besloten de evaluatie te vervroegen en een Commissie van wijzen in het leven te roepen. De uitkomst hiervan is nog niet bekend en wordt derhalve niet meegewogen bij de behandeling van onderhavige klacht. De Commissie stelt vast dat klagers voldoende zijn geïnformeerd over de toedracht en regels van de plaatsingsprocedure. De regels die het bevoegd gezag hanteert zijn aan klagers toegestuurd en toegelicht tijdens verschillende bijeenkomsten dan wel gesprekken.

Medische indicatie

Wat betreft het (te) late beroep van klagers op de medische omstandigheden van klaagster oordeelt de Commissie dat verweerder in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat deze omstandigheden niet zwaar genoeg wegen om de eerdere plaatsingsbeslissing te herzien. Klaagster heeft tegenover verweerder onvoldoende concreet inzichtelijk gemaakt dat haar ziekte zodanige beperkingen oplevert dat zij in redelijkheid structureel niet is staat is haar kind naar en van de C school te brengen en halen. Dat tijdens het gesprek op 11 juni 2019 zou zijn gezegd dat alleen een medische beperking van een kind wordt meegewogen, en niet die van de ouder, is door verweerders betwist, en kan wegens gebrek aan bewijs niet worden vastgesteld. Uit de verstrekte schriftelijke toelichting blijkt in ieder geval niet dat alleen medische bezwaren van het kind meewegen.

Onvoorziene omstandigheden

Bij de totstandkoming van het geldende plaatsingsbeleid is rekening gehouden met de wensen van ouders van (aanstaande) leerlingen. Ouders hebben in dit kader aangegeven dat zij het buurtcriterium het belangrijkste vinden, oftewel dat kinderen bij vriendjes en vriendinnetjes uit de buurt worden geplaatst.

Ter zitting is door partijen toegelicht dat de straat waarin klagers wonen gelegen is in de wijk *. Deze wijk is opgedeeld in drie voedingsgebieden. De twee grootste voedingsgebieden van deze wijk zijn de scholen A school en B school. Tussen deze voedingsgebieden ligt nog één klein voedingsgebied waarin de woning van klagers en nog twee andere aanstaande leerlingen liggen. Voor het schooljaar 2020-2021 is dit het voedingsgebied van de C school. Wegens zwaarwegende belangen van de twee andere kinderen zijn zij inmiddels herplaatst. Deze herplaatsing heeft pas ná de definitieve besluitvorming naar aanleiding van de beroepsprocedure van klagers plaatsgevonden.

Ten gevolge van de herplaatsing van deze twee leerlingen is (naam leerling) op dit moment de enige aanstaande leerling uit zijn voedingsgebied en tevens uit de twee andere voedingsgebieden uit de wijk * die geplaatst is op een andere school dan de A school en B school. De Commissie acht dit strijdig met het uitgangspunt van het plaatsingsbeleid, namelijk het buurtcriterium.

De herplaatsing van de twee andere kinderen uit het voedingsgebied van klagers is pas na afronding van de beroepsprocedure van klagers besloten. Derhalve kan niet worden geoordeeld dat verweerder de plaatsingsprocedure inhoudelijk dan wel procedureel onzorgvuldig heeft doorlopen. Dat neemt niet weg dat verweerder, op basis van deze nieuwe (onvoorziene) omstandigheden, de plaatsing van (naam leerling) zou moeten heroverwegen. Immers, gelet op het belangrijkste uitgangspunt van het plaatsingsbeleid, het plaatsen bij vriendjes en vriendinnetjes uit de buurt, acht de Commissie het onwenselijk om (naam leerling) als enige kind uit de wijk * niet bij zijn buurkinderen op school te plaatsen. Daarbij komt dat klagster tijdens de mondelinge behandeling bij de Commissie wél inhoudelijk heeft toegelicht waarom haar medische situatie het voor haar regelmatig zeer moeilijk, dan wel onmogelijk maakt om (naam leerling) dagelijks te brengen en te halen. Ook heeft zij onderbouwd dat een passend alternatief ontbreekt, onder meer omdat klager al vroeg in de ochtend op pad is met de viswagen.

De Commissie acht de klacht gegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De klacht is gegrond.

VI. Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie adviseert het bevoegd gezag om de plaatsing van (naam leerling) te heroverwegen op basis van onvoorziene feiten en omstandigheden en conform de grondslag van het plaatsingsbeleid een nieuwe afweging te maken.

Aldus gegeven op 13 januari 2020 door mw. mr. M. van der Veen, voorzitter, dhr. J.L.J. Montanus, dhr. dr. P.H. Hupsch, leden in tegenwoordigheid van mw. mr. N. Anjema-de Oliveira Costa, secretaris.